

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 și de avocatul Babcsinschi Nelly în numele inculpatului Petrache Sergiu, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 iulie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

***Petrache Sergiu XXXXX**, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 01.06.2015 – 21.07.2016 (prima instanță);***
- 2. 12.08.2016 – 13.09.2017 (instanța de apel);***
- 3. 10.11.2017 – 07.02.2018 (instanța de recurs).***

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 iulie 2016, Petrache Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 175 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul lui Petrache Sergiu, în beneficiul statului, a sumei de 2982 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare.

S-a dispus admiterea parțială a acțiunii civile înaintate de reprezentantul legal al părților vătămate, Draguțan Svetlana, în interesele lui XXXXX și XXXXX, în partea reparării prejudiciului moral, cu încasarea de la Petrache Sergiu în beneficiul lui Draguțan Svetlana a sumei de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 10000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Petrache Sergiu, în luna noiembrie a anului 2014, având scopul satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse, în timp ce se afla în ap. 13 de pe str. M. Sadoveanu 2/5, mun. Chișinău, știind cu certitudine că XXXXX, a.n. XXXXX, nu are împlinită vârsta de 16 ani, a sărutat-o indecent cu limba pe buze, după care i-a atins indecent pieptul și organele genitale, după care i-a arătat organul său genital și filmulețe cu caracter pornografic pe telefonul mobil, cauzându-i în rezultat suferințe psihice.

Tot el, aproximativ în luna noiembrie a anului 2014, având scopul satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse, în timp ce se afla în ap. 11 de pe str. M. Sadoveanu 2/5, mun.

Chișinău, știind cu certitudine că XXXXX, a.n. XXXXX, nu are împlinită vârsta de 16 ani, a sărutat-o indecent cu limba pe buze. după care i-a arătat organul său genital, cauzându-i în rezultat suferințe psihice.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ciumac Nicolae în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui Petrache Sergiu.

În motivarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele:

- nevinovăția inculpatului a fost dovedită prin declarațiile martorilor Plămădeală N., Dăncilă N., Petrache R., Bojescu M., Boaghe Z.;

- prima instanță nu a luat în considerație probele prezentate de partea apărării și în particular declarațiile inculpatului, care pe parcursul urmăririi penale și a examinării cauzei în prima instanță nu și-a recunoscut vina și a declarat că familia sa și familia Draguțan se află în relații normale, de cumătrie, iar XXXXX au fost de multiple ori maltratate de părinți chiar în prezența sa și a familiei sale. Totodată, inculpatul a declarat că nu le-a agresat sexual pe minore și nici nu le-a intimidat;

- fiind audiată, soția inculpatului a pledat pentru nevinovăția ultimului și a apreciat critic declarațiile părților vătămate minore, considerând că acestea au indicat asupra abuzului sexual inspirându-se din internet. Suplimentar, martorul Petrache Elena a declarat că părțile vătămate minore erau permanent certate atât cu părinții lor, cât și cu fratele XXXXX. În acest context, martorul a indicat că mama părților vătămate minore a venit la ea acasă în primăvara anului 2014 și i-a povestit că la vârsta când XXXXX avea 8 ani, iar fratele său XXXXX 16 ani, acesta a obligat-o să se dezbrace și o impunea să-i atingă organul său genital;

- la baza condamnării inculpatului au fost puse declarațiile părților vătămate minore, date în fața judecătorului de instrucție, în acest context prima instanță constatând că nu a fost dovedită existența a careva relații ostile dintre inculpat, părțile vătămate minore și mama acestora, ultimii comunicând că erau în relații foarte bune cu familia Petrache. Apelantul a invocat că prima instanță eronat a apreciat declarațiile respective și a statuat pripit asupra bunelor relații dintre familiile Petrache și Draguțan, or din declarațiile lui XXXXX reieșea că inculpatul a cuprins-o pe soția primului de câteva ori și ultima i-a spus să nu mai vină la ea acasă, ceea ce denotă, spre deosebire de cele constatate de prima instanță, că relațiile dintre familiile Petrache și Draguțan nu erau bune;

- prima instanță eronat a pus la baza condamnării inculpatului, în calitate de probă, CD-ul cu înregistrarea video privind audierea părților vătămate minore, deoarece înregistrările erau imposibil de a fi deslușite, iar acest CD a fost preluat din altă cauză penală;

- în raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX, pe lângă concluzia asupra traumatismului psihic cu simptome ale stresului post-traumatic, caracteristic persoanelor care au trăit abuzul sexual, se regăsește și concluzia potrivit căreia minora este marcată de experiențe sexuale dobândite în rezultatul molestărilor în perioada copilăriei fragede, de la 3 la 6 ani, când a fost abuzată sexual de fratele său mai mare - XXXXX, care la acea perioadă avea 14 ani. În acest context, apelantul a indicat că în materialele cauzei lipsesc declarațiile fratelui părții vătămate minore, deși ultima, potrivit procesului-verbal de audiere în condiții speciale, a declarat că a văzut la o vârstă frageță organele genitale ale fratelui său, că acesta

îi cerea ca ea să-i arate propriul organ genital și că a fost abuzată sexual de fratele său pe o perioadă îndelungată;

- sunt lipsite de suport probatoriu concluziile primei instanțe asupra faptului că părțile vătămate minore au fost supuse unor suferințe psihice. Mai mult, toți martorii acuzării au relatat că nu au observat schimbări în comportamentul părților vătămate minore, iar psihologul din instituția unde XXXXX își face studiile nici nu cunoștea despre cazul abuzului sexual, minora nefiind luată la evidență pentru verificarea stării sale psihice și psihologice;

- fără a-și motiva soluția, prima instanță a dispus încasarea sumelor cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de asistență juridică din contul inculpatului în beneficiul lui Draguțan Svetlana.

3.1. Sentința a fost atacată cu apel și de către avocatul Daguța Liuba în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui Petrache Sergiu.

Suplimentar celor invocate în apelul declarat de către avocatul Ciumac Nicolae în numele inculpatului, apelantul a menționat următoarele:

- din declarațiile martorilor Draguțan Vasile, Petrache Elena și Petrache Raisa nu se deduce vinovăția inculpatului;

- prima instanță eronat a constatat situația de fapt în cauză, ignorând probele prezentate de partea apărării și punând la baza soluției adoptate declarațiile martorilor acuzării, care au aflat despre presupusul abuz sexual din spusele mamei părților vătămate minore, care reprezintă niște presupuneri;

- învinuirea adusă lui Petrache Sergiu poartă un caracter formal, or în ședința de judecată în prima instanță nu s-a dovedit că acesta și-ar fi dezgolit organele genitale în prezența părților vătămate minore, că acesta s-ar fi atins de XXXXX și de organele genitale ale ultimei și că acesta a pus la dispoziția ultimei materiale cu caracter pornografic. În contextul dat, apelantul a specificat că victima infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal trebuie să aibă calitatea de spectator sau ascultător al înregistrărilor cu caracter pornografic, iar faptul că XXXXX a luat telefonul inculpatului și singură a vizualizat materiale pornografice nu demonstrează că inculpatul a influențat-o în scopul ca aceasta să vizualizeze neapărat aceste materiale și nu denotă că ei le-au vizualizat împreună. În aceste circumstanțe, apelantul a indicat că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal nu s-a întrunit în acțiunile inculpatului;

- în cauză lipsește motivul infracțiunii, or familiile Petrache și Draguțan erau în relații bune. Totodată, părțile vătămate minore niciodată nu veneau singure în ospeție la familia Petrache, aflându-se în prezența permanentă a părinților, astfel fiind inimaginabil că Petrache Sergiu să fi săvârșit acțiuni perverse față de părțile vătămate minore;

- dacă într-adevăr ar fi avut loc presupusele abuzuri sexuale, minorele ar fi anunțat părinții lor imediat, ceea ce nu s-a întâmplat;

- părțile vătămate minore dormeau într-o cameră cu fratele lor mai mare, nefiind cunoscut ce se întâmpla în acea cameră;

- părinții părților vătămate minore au declarat că niciodată nu l-au văzut pe inculpat să fi vizionat împreună cu fiicele lor careva materiale cu caracter pornografic, iar faptul că

minora XXXXX se juca cu telefonul inculpatului nu reprezintă un lucru criminal și ultimului nu-i pot fi incriminate aceste acțiuni;

- în acțiunile inculpatului nu s-a întrunit și latura subiectivă a infracțiunii, deoarece nu a fost constatat motivul infracțiunii, or nu s-a dovedit că inculpatul a inițiat-o pe minora XXXXX în detaliile vieții sexuale, acesta neavând niciun motiv să o facă;

- declarațiile părții vătămate minore XXXXX, date în fața judecătorului de instrucție și a psihologului, scot în evidență și pun accentul pe acțiunile perverse îndeplinite de fratele său. Apelantul a indicat că, potrivit declarațiilor minorei, aceasta nu a fost niciodată singură în vizită la familia inculpatului, fiind cu părinții, iar inculpatul niciodată nu intra în domiciliul unde locuiesc minorele când părinții nu erau acasă, deoarece ele permanent erau încuiate în casă. Din aceste declarații nu rezultă că inculpatul ar fi atins-o pe XXXXX în mod indecent;

- spre deosebire de cele relatate de XXXXX colegilor săi de clasă, precum că a fost violată, mamei sale minora i-a povestit alte lucruri, fapt care denotă că minora a fost influențată. Mai mult, minora le-a povestit colegilor săi de clasă doar despre molestarea din partea inculpatului, omițând povestirea abuzului din partea fratelui său, ceea ce trezește dubii;

- declarațiile lui XXXXX date în prezența psihologului sunt dubioase, acestea purtând forma unor expuneri foarte consecvente, ceea ce denotă că minora a fost influențată, ele reprezintă răspunsuri la întrebări anterior puse și creează impresia că minora cunoștea care era următoarea întrebare ce urma a-i fi pusă;

- din declarațiile mamei părții vătămate minore XXXXX - Draguțan Svetlana, rezultă că ea cunoștea despre faptul că fiica sa a fost molestată de către fecior, dar nu a întreprins careva acțiuni în acest sens. Draguțan Svetlana a invocat că a aflat despre acțiunile lui Petrache Sergiu la 19.02.2015, de la mama unei colege de clasă a fiicei și abia la 21.02.2015 și-a întrebat fiica dacă nu dorește ceva să-i spună. Tot atunci, în loc să sesizeze organul de urmărire penală, Draguțan Svetlana a contactat telefonic părinții colegelor de clasă ale lui XXXXX, profesorul de limba franceză și medicul neurolog și i-a informat amănunțit despre ceea ce știa. În opinia apelantului, Draguțan Svetlana urmărea un singur scop - de a se asigura cu martori și de a-și scăpa propriul fecior de ceea ce ultimul a făcut în privința fiicei sale, în acest context învinuirea lui Petrache Sergiu fiind una foarte oportună, însă nefiind clar de ce anume Petrache Sergiu a fost învinuit;

- urmau a fi apreciate critic declarațiile psihologului Șevenco Oxana, date în ședința de judecată în prima instanță, or acestea erau lipsite de consecvență, fiind contradictorii și incomplete;

- fiind audiați în ședința de judecată în prima instanță, martorii Plămădeală N., Boaghe I., Bojescu M., Dăncilă N. și Păpușoi I. au declarat că îl cunosc pe inculpat drept o persoană cumsecade, care profesază în diferite domenii și care le-a prestat servicii de lucru cu mobilierul cu care se ocupa înafara graficului de lucru, iar atât ei, cât și copiii lor, nu au observat la inculpat tendința de întreprindere a unor acțiuni indecente în raport cu copiii lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, pronunțată integral la 18 octombrie 2017, a fost respins, ca inadmisibil, recursul declarat de avocatul Ciumac Nicolae împotriva sentinței și încheierii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 iulie 2016.

Au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, **în partea încasării cheltuielilor de judecată** și pronunțată o nouă hotărâre în partea dată, prin care a fost

respinsă, ca neîntemeiată, cererea procurorului privind încasarea de la Petrache Sergiu în beneficiul statului, a sumei în mărime de 2982 lei pentru efectuarea expertizei judiciare. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat asupra corectitudinii soluției adoptate de prima instanță, considerând că aceasta just a stabilit circumstanțele de fapt și de drept în cauză și corect a concluzionat asupra vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că își însușește argumentele expuse de prima instanță în sentință, privind vinovăția inculpatului, fără a fi necesară o reiterare a acestora, fapt care vine în corespundere cu jurisprudența CțEDO (*cauzele Albert c. României (hotărârea din 16.02.2016)* și *Van de Hurk c. Olandei (hotărârea din 19.04.1994)*).

Necătând la faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția, instanța de apel a considerat că aceasta a fost dovedită prin ansamblul de probe, cărora le-a fost dată apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, și anume:

- declarațiile părților vătămate minore XXXXX și XXXXX, date în condiții speciale, conform art. 110/1 Cod de procedură penală, în prezența reprezentantului legal și a pedagogului, verificate în ședința instanței de fond și apel (f.d. 25-27, vol. I);

- declarațiile reprezentantului părților vătămate, Draguțan Svetlana, date în ședința de judecată a instanței de apel (f.d. 190-192, vol. I);

- declarațiile martorilor Roșea V. (f.d. 216, vol. I, f.d. 79, vol. II), Draguțan V. (f.d. 224-225, vol. I, f.d. 17, vol. II), Isac I. (f.d. 222-223, vol. I), Șatilov N. (f.d. 228-229, vol. I), Salimova C. (f.d. 218-219, vol. I), Caraman S. (f.d. 210, vol. I), date în ședința primei instanțe, verificate prin citire în ședința instanței de apel;

- declarațiile psihologului Șevcenco O., date în ședința primei instanțe, verificate prin citire în ședința instanței de apel (f.d. 102-103, vol. II);

- procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii, din 02.03.2015 (f.d. 7, vol. I);

- rapoartele de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 313a-2015 și 314a-2015, efectuate în privința părților vătămate minore (f.d. 74-75, 81-82, vol. I);

- raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX (f.d. 87-89, vol. I);

- procesul-verbal de percheziție, din 05.03.2015 (f.d. 94-95, vol. I).

Instanța de apel a statuat că declarațiile inculpatului, privind nevinovăția sa, se combat prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, care demonstrează vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate. În acest sens, instanța de apel a ținut să respingă argumentul apelanților prin care s-a susținut că inculpatul și-a menținut poziția de nevinovăție de la începutul procesului penal și a reținut că poziția inculpatului reprezintă o metodă de apărare și un drept de a nu se autoincrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CoEDO.

Apreciind declarațiile părților vătămate minore și ale reprezentantului lor legal, instanța de apel le-a considerat veridice, consecvente, fiind consecutive pe parcursul procesului penal, că coroborează cu declarațiile martorilor Roșea V., Draguțan V., Isac I., Șatilov N., Salimova C., Caraman S. și ale psihologului Șevcenco O., cu rapoartele de expertiză psihiatrico-legală

ambulatorie nr. 313a-2015 și 314a-2015 și cu raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX, nr. 160 din 25.05.2015, care în ansamblu dovedesc vinovăția inculpatului.

Totodată, apreciind declarațiile date de martorii apărării, instanța de apel s-a raliat la constatările primei instanțe, care a apreciat critic aceste declarații, din considerentul că martorii dați nu au comunicat careva circumstanțe referitoare la faptele incriminate inculpatului, fiecare martor în particular caracterizându-l pe inculpat din propriul punct de vedere. În acest context, instanța de apel a considerat relevant de a menționa că toți martorii apărării reprezintă persoane apropiate inculpatului - Petrache E. este soția inculpatului, Petrache R. - mama inculpatului, Plămădeală N. - soacra sa, iar Bojescu M. - prieten apropiat. Din acest considerent, instanța de apel a ținut să aprecieze critic declarațiile respectivilor martori, apreciindu-le ca date cu scopul diminuării vinovăției inculpatului.

Referindu-se la solicitarea apelanților de a dispune achitarea inculpatului de sub învinuirea incriminată, instanța de apel a reținut că aceștia au omis să invoce un careva temei de achitare din cele prevăzute de art. 390 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a respins argumentele apelanților, prin care s-a susținut că presupusul abuz sexual a fost inventat de părțile vătămate minore, deoarece relațiile dintre familiile Petrache și Draguțan erau tensionate, or în ședința de judecată toți participanții la proces, inclusiv inculpatul, au declarat că relațiile dintre familii erau bune, iar inculpatul și tatăl părților vătămate minore erau prieteni apropiați.

Suplimentar, instanța de apel a respins critica expusă de avocatul Ciumac N., în susținerea faptului că înregistrarea video a audierii părților vătămate minore nu reprezintă o probă admisibilă în cauză. În acest sens, instanța de apel a constatat că partea apărării nu a contestat proba respectivă, iar procesele-verbale de informare despre finisarea urmăririi penale și prezentare a materialelor cauzei penale (f.d. 143-146, vol. I) nu conțin careva obiecții sau cereri, în acest sens fiind stabilit că partea apărării nu a făcut uz de prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a ținut să respingă și afirmațiile apelanților asupra faptului că XXXXX a fost abuzată sexual de către fratele său, anterior acțiunilor inculpatului, ceea ce determina ca fratele minorei să fie tras la răspundere penală. Sub acest aspect, instanța de apel a statuat că cauza se examinează în limita învinuirii formulate în rechizitoriu și în privința persoanei puse sub învinuire, care în cauză este Petrache Sergiu.

În același context, instanța de apel a respins afirmațiile apelanților prin care s-a susținut că starea traumatizată a minorei XXXXX a apărut în urma abuzului din partea fratelui său și nu din cauza acțiunilor inculpatului, or psihologul Șevcenco O., în ședința de judecată, a relatat că *"este exclus faptul că consecințele experienței copilului din copilărie să predomine asupra experiențelor precăutate actual"*.

Instanța de apel a respins afirmațiile apelanților, invocate în susținerea faptului că psihologul, care activează în cadrul instituției unde XXXXX învață, nici nu cunoștea despre cazul abuzului sexual, iar minora nu a fost luată la evidență specială pentru verificarea stării sale psihice și psihologice. În acest context, instanța de apel a constatat că din declarațiile psihologului Șevcenco O. rezultă că ea nu a relatat cazul omologilor săi cu scopul de a nu victimiza minora și pentru a nu o expune la noi retrairi neplăcute.

Instanța de apel a respins și argumentul invocat de avocatul apelant Daguța Liuba, prin care s-a susținut neîntrunirea laturii obiective a componenței de infracțiune în cauză. În

contextul dat, instanța de apel a reținut prezența unui ansamblu probatoriu convingător, care demonstra vinovăția inculpatului, din declarațiile părților vătămate minore rezultând clar modalitatea în care au fost abuzate sexual de către inculpat, iar alegațiile apelantului precum că abuzul constituia o invenție a copiilor au fost apreciate critic de către instanța de apel, fiind combătute prin declarațiile părților vătămate minore și concluziile expuse în rapoartele de expertiză psihiatrico-legală, potrivit cărora la niciuna dintre minore nu s-au identificat indici de imaginație sporită.

Instanța de apel a considerat eronate și acele argumente, prin care s-a susținut că lipsa motivului și scopului infracțiunii în cauză denotă lipsa laturii obiective a acesteia, deoarece motivul și scopul infracțiunii, potrivit doctrinei dreptului penal, constituie semne ale laturii subiective a infracțiunii, și nu ale celei obiective.

Instanța de apel a apreciat critic versiunea înaintată de apelanți, precum că părțile vătămate minore urmăreau un anumit scop la declararea faptului că inculpatul le-a abuzat sexual. Reieșind din materialele cauzei, instanța de apel a considerat constatat faptul că XXXXX nu a dorit să comunice cuiva despre abuzul sexual și doar întâmplător acțiunile inculpatului au devenit cunoscute, or minora a relatat despre incident colegelor sale de la școală, care la rândul lor le-au comunicat mamei sale, iar mamele acestora au luat în final legătura cu Draguțan Svetlana, care este mama părților vătămate minore.

Instanța de apel a apreciat critic și afirmația avocatului Daguța Liuba, prin care s-a susținut că minorele, dacă ar fi fost abuzate sexual, s-ar fi adresat imediat părinților, ceea ce nu a avut loc și denotă faptul că abuzul sexual, în mod corespunzător, nu a existat. În acest context instanța de apel a reținut că cele invocate de apelant sunt lipsite de suport probatoriu. Totodată, instanța de apel a reținut că unui copil nu-i este ușor de a dezvălui detalii intime chiar și față de persoanele apropiate, fiind relevant și faptul că, potrivit declarațiilor psihologului, copiilor le era rușine de părinți, ei considerând că poartă o vină în acest caz, astfel încât le este frică de a nu fi pedepsiți, fapt care în ansamblu explică tăcerea de lungă durată a părților vătămate minore.

Instanța de apel a respins și argumentul apărării, prin care s-a susținut că în acțiunile inculpatului nu se regăsește motivul infracțiunii. Cu referire la aceste afirmații, instanța de apel a reținut că năzuința de a-și satisface necesitățile sexuale rezulta din însăși acțiunile inculpatului, din repetitivitatea acestora, din faptul că el conștientiza incorectitudinea acțiunilor sale în raport cu părțile vătămate minore și le atenționa să nu relateze nimănui despre cele întâmplate - circumstanțe care, apreciate în ansamblu, denotă că inculpatul a avut atât motivul, cât și urmarea scopul săvârșirii acțiunilor perverse, ceea ce implică existența laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal.

Finalmente, instanța de apel a respins și acele argumente prin care se susținea că declarațiile făcute de XXXXX în fața psihologului aveau un caracter prestabilit, aceste afirmații fiind formale și declarative, constituind presupuneri ale părții apărării.

În ansamblul celor constatate, instanța de apel a reținut că nu există temeiuri de casare a sentinței în partea stabilirii vinovăției inculpatului, argumentele apelanților fiind neîntemeiate în acest sens. Totodată, instanța de apel a susținut concluziile primei instanțe referitoare la categoria și termenul de pedeapsă stabilite inculpatului, statuând în acest sens că prima instanță a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75 - 78 Cod de procedură penală, în partea respectivă la fel lipsind temeiuri de casare a sentinței. Suplimentar, instanța de apel a apreciat

corectitudinea soluției primei instanțe, de admitere parțială a acțiunii civile înaintate de reprezentantul legal al părților vătămate minore, Draguțan Svetlana, or cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune, motiv din care solicitarea avocatului Ciurac Nicolae, de casare a sentinței în partea soluționării acțiunii civile, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Referindu-se la soluția primei instanțe privind încasarea din contul inculpatului a sumei de 2982 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în cauză, instanța de apel și-a exprimat dezacordul cu aceasta. În acest sens, instanța de apel a constatat că rapoartele de expertiză psihiatrico-legală în privința părților vătămate minore (f.d. 74-75, 81-82, vol. I) au fost întocmite în baza ordonanțelor organului de urmărire penală (f.d. 71, 78, vol. I).

Raportând aceste circumstanțe la prevederile expuse în art. art. 143 alin. (1) și (2), 227 alin. (1) - (3), 228, 229 alin. (1) Cod de procedură penală și cele enunțate în art. 34 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086-XIV din 23 iunie 2000, instanța de apel a constatat că expertizele în cauză au fost dispuse pentru determinarea stării psihice și fizice a părților vătămate minore, aceasta constituind o situație în care expertiza judiciară se dispune în mod obligatoriu. În contextul dat, instanța de apel a statuat că cheltuielile de judecată solicitate de procuror sunt trecute în contul statului, or prevederile procesual-penale nu instituie achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor efectuate în vederea realizării expertizelor obligatorii.

Reieșind din constatările efectuate, instanța de apel a conchis asupra necesității admiterii apelurilor declarate, cu casarea parțială a sentinței, în partea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului și cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată, de respingere a solicitării procurorului în sensul enunțat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, depus la 17 octombrie 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea respingerii cererii procurorului de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată, cu menținerea sentinței în partea dată.

În motivarea cererii depuse, recurentul invocă că instanța de apel nu a luat în considerație că suma de 2982 lei, cheltuită pentru efectuarea expertizelor judiciare în cauză, urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală. Recurentul a specificat că alin. (3) art. 227 Cod de procedură penală reprezintă o normă generală, care nu obligă statul să suporte cheltuielile de judecată, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil al procesului penal, prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile din proces. Suplimentar, recurentul menționează că legiuitorul expres a stipulat în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor de judecată de către condamnat.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a dat eficiență prevederilor legale pertinente și în consecință, contrar art. art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală, nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată.

5.1. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Babciński Nelly în numele inculpatului Petrache Sergiu, depus la 01 noiembrie 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, solicită casarea acestora, cu dispunerea achitării lui Petrache Sergiu, din motivul lipsei elementelor constitutive a componenței de infracțiune în acțiunile lui.

În motivarea cererii depuse, recurentul a reiterat motivele expuse în cererea de apel declarată de avocatul Daguța Liuba în numele inculpatului, raportându-le la decizia instanței de apel. Astfel, recurentul invocă următoarele:

- instanța de apel eronat a constatat situația de fapt în cauză, ignorând probele prezentate de partea apărării și punând la baza soluției adoptate declarațiile martorilor acuzării, care au aflat despre presupusul abuz sexual din spusele mamei părților vătămate minore, care reprezintă niște presupuneri;

- învinuirea adusă lui Petrache Sergiu poartă un caracter formal, or atât în prima instanță, cât și în apel nu s-a dovedit că acesta și-ar fi dezgolit organele genitale în prezența părților vătămate minore, că acesta s-ar fi atins de XXXXX și de organele genitale ale ultimei și că acesta a pus la dispoziția ultimei materiale cu caracter pornografic. În contextul dat, recurentul specifică că victima infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal trebuie să aibă calitatea de spectator sau ascultător al înregistrărilor cu caracter pornografic, iar faptul că XXXXX a luat telefonul inculpatului și singură a vizualizat materiale pornografice nu demonstrează că inculpatul a influențat-o în scopul ca aceasta să vizualizeze neapărat aceste materiale și nu denotă că ei le-au vizualizat împreună. Totodată, părinții părților vătămate minore au declarat că niciodată nu l-au văzut pe inculpat să fi vizionat împreună cu fiicele lor careva materiale cu caracter pornografic, iar faptul că minora XXXXX se juca cu telefonul inculpatului nu reprezintă un lucru criminal și ultimului nu-i pot fi incriminate aceste acțiuni.

În aceste circumstanțe, recurentul consideră că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal nu s-a întrunit în acțiunile inculpatului.

- în acțiunile inculpatului nu s-a întrunit și latura subiectivă a infracțiunii, deoarece nu a fost constatat motivul infracțiunii, or nu s-a dovedit că inculpatul a inițiat-o pe minora XXXXX în detaliile vieții sexuale, acesta neavând nici un motiv să o facă;

- atât în prima instanță, cât și în apel nu s-a stabilit de ce familia Draguțan a decis că Petrache Sergiu este unicul vinovat în cauză. Astfel, în cauză lipsește motivul infracțiunii, or familiile Petrache și Draguțan erau în relații bune. Totodată, părțile vătămate minore niciodată nu veneau singure în ospeție la familia Petrache, aflându-se în prezența permanentă a părinților, fiind inimaginabil că Petrache Sergiu să fi săvârșit acțiuni perverse față de părțile vătămate minore;

- dacă într-adevăr ar fi avut loc presupusele abuzuri sexuale, minorele ar fi anunțat părinții lor imediat, fapt care nu s-a întâmplat, respectiv abuzurile sexuale nu au avut loc;

- în raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX, pe lângă concluzia asupra traumatismului psihic cu simptome ale stresului post-traumatic, caracteristic persoanelor care

au trăit abuzul sexual, se regăsește și concluzia potrivit căreia minora este marcată de experiențe sexuale dobândite în rezultatul molestărilor în perioada copilăriei fragede, de la 3 la 6 ani, când a fost abuzată sexual de fratele său mai mare - XXXXX, care la acea perioadă avea 14 ani. În acest context, recurentul indică că în materialele cauzei lipsesc declarațiile fratelui părții vătămate minore, deși ultima, potrivit procesului-verbal de audiere în condiții speciale, a declarat că a văzut la o vârstă frageță organele genitale ale fratelui său, că acesta îi cerea ca ea să-i arate propriul organ genital și că a fost abuzată sexual de fratele său pe o perioadă îndelungată;

- declarațiile părții vătămate minore XXXXX, date în fața judecătorului de instrucție și a psihologului, scot în evidență și pun accentul pe acțiunile perverse îndeplinite de fratele său. Recurentul indică că, potrivit declarațiilor minorei, aceasta nu a fost niciodată singură în vizită la familia inculpatului, fiind cu părinții, iar inculpatul niciodată nu intra în domiciliul unde locuiesc minorele când părinții nu erau acasă, deoarece ele permanent erau încuiate în casă. Din aceste declarații nu rezultă că inculpatul ar fi atins-o pe XXXXX în mod indecent;

- spre deosebire de cele relatate de XXXXX colegilor săi de clasă, precum că a fost violată, mamei sale minora i-a povestit alte lucruri, fapt care denotă că minora a fost influențată. Mai mult, minora le-a povestit colegilor săi de clasă doar despre molestarea din partea inculpatului, omițând povestirea abuzului din partea fratelui său, ceea ce trezește dubii;

- declarațiile lui XXXXX date în prezența psihologului sunt dubioase, necesitând a fi apreciate critic, deoarece reprezintă expuneri foarte consecvente, ceea ce denotă că minora a fost influențată, că reprezintă răspunsuri la întrebări anterior puse și creează impresia că minora cunoștea care era următoarea întrebare ce urma a-i fi pusă;

- conform raportului de evaluare psihologică minora XXXXX, de la vârsta de 3 ani până la 6 ani, a fost molestată de către fratele ei mai mare. Mai mult ca atât, în același raport s-a indicat că mama părții vătămate minore l-a surprins pe fiu într-un act de preocupare sexuală, l-a certat, i-a explicat consecințele și de atunci acesta a încetat folosirea surorii în scopuri sexuale. Totodată, în conformitate cu același raport de evaluare psihologică, s-a stabilit că minora XXXXX, de la vârsta de 3 ani, s-a aflat într-un stres psihologic și de la momentul când a plecat la școală era în continuare stresată, motiv din care profesorii nu observaseră la ea careva schimbări de comportament sau semnamente de stres;

- din declarațiile mamei părții vătămate minore XXXXX - Draguțan Svetlana, rezultă că ea cunoștea despre faptul că fiica sa a fost molestată de către fecior, dar nu a întreprins careva acțiuni în acest sens. Draguțan Svetlana a invocat că a aflat despre acțiunile lui Petrache Sergiu la 19.02.2015, de la mama unei colege de clasă a fiicei și abia la 21.02.2015 și-a întrebat fiica dacă nu dorește ceva să-i spună. Tot atunci, în loc să sesizeze organul de urmărire penală, Draguțan Svetlana a contactat telefonic părinții colegelor de clasă ale lui XXXXX, profesorul de limba franceză și medicul neurolog și i-a informat amănunțit despre ceea ce știa. În opinia recurentului, Draguțan Svetlana urmărea un singur scop - de a se asigura cu martori și de a-și scăpa propriul fecior de ceea ce ultimul a făcut în privința fiicei sale, în acest context învinuirea lui Petrache Sergiu fiind una foarte oportună, însă nefiind clar de ce anume Petrache Sergiu a fost învinuit;

- urmau a fi apreciate critic declarațiile psihologului Șevcenco Oxana, date în ședința de judecată în prima instanță, or acestea erau lipsite de consecvență, fiind contradictorii și incomplete.

În opinia recurentului, partea acuzării nu a demonstrat existența în cauză a motivului și scopului săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal, totodată la caz având importanță și faptul că partea vătămată minoră XXXXX a fost molestată de propriul frate, circumstanță confirmată de mama ei. În aceste condiții, recurentul consideră că la caz nu s-a atestat existența laturii obiective a infracțiunii incriminate, ceea ce determină necesitatea dispunerii achitării inculpatului.

6. Pe cauză nu a fost depusă referință.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Privind recursul ordinar declarat de procuror, Colegiul penal apreciază că argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate. În acest sens, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat pe deplin soluția adoptată, corect exprimându-și dezacordul cu poziția primei instanțe.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că instanța de apel a constatat că rapoartele de expertiză psihiatrico-legală în privința părților vătămate minore (f.d. 74-75, 81-82, vol. I) au fost întocmite în baza ordonanțelor organului de urmărire penală (f.d. 71, 78, vol. I).

În legătură cu această circumstanță, Colegiul penal apreciază corectitudinea poziției instanței de apel, care bazându-se pe prevederile expuse în art. art. 143 alin. (1) și (2), 227 alin. (1) - (3), 228, 229 alin. (1) Cod de procedură penală și cele enunțate în art. 34 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086-XIV din 23 iunie 2000 și constatând că expertizele în cauză au fost dispuse pentru determinarea stării psihice și fizice a părților vătămate minore, aceasta constituind o situație în care **expertiza judiciară se dispune în mod obligatoriu**, justificat a statuat că cheltuielile de judecată solicitate de procuror sunt trecute în contul statului, or prevederile procesual-penale nu instituie achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor efectuate în vederea realizării expertizelor obligatorii.

Reieșind din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că temeiul pentru recurs invocat în cerere, și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, nu și-a găsit confirmare în cauză. Totodată, altă eroare de drept invocată în cerere – că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel* – la fel nu și-a găsit confirmare în cauză, or recurentul nu a invocat nici un motiv asupra căruia instanța de apel nu s-ar fi expus, totodată fiind relevant că apelurile au fost declarate de către avocați în numele inculpatului.

În plenitudinea acestor constatări, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, deoarece este vădit neîntemeiat.

Privind recursul ordinar declarat de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului, Colegiul penal apreciază că argumentele invocate în cererea dată sunt neîntemeiate.

Astfel, examinând motivele invocate în recursul ordinar, Colegiul penal constată că prin acestea se expune o critică asupra probelor puse de către instanța de apel la baza condamnării

lui Petrache Sergiu, critică care în opinia recurentului este justificată și impune necesitatea casării deciziei atacate. În contextul dat, Colegiul penal reține că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat. În acest sens, este necesar de a reitera că potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs. În contextul dat, Colegiul penal reiterează că *instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești atacate, exclusiv prin prisma prezenței sau absenței temeiurilor pentru recurs, prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.*

Din considerentele expuse, Colegiul penal respinge argumentele recurentului în partea dată, ca fiind *de jure* inadmisibile.

În același context, Colegiul penal lărgit constată că temeiul pentru recurs invocat în cerere, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, nu și-a găsit confirmare la examinarea prezentului recurs ordinar, fiind invocat nemijlocit întru susținerea criticii privind aprecierea probelor care, după cum s-a menționat anterior, este inadmisibilă la această etapă a procesului penal.

Totodată, Colegiul penal constată că motivele invocate de recurent în susținerea existenței erorii de drept nominalizate sunt, de fapt, identice celor invocate în apelul declarat de avocatul Daguța Liuba în numele inculpatului, inclusiv cu preluarea erorilor invocate în apelul dat – atribuirea scopului și motivului infracțiunii la latura obiectivă a acesteia, eroare care a fost depistată de către instanța de apel și asupra căreia aceasta s-a expus. Suplimentar, Colegiul penal constată că anumite argumente sunt preluate din apelul declarat de celălalt apărător – Ciumac Nicolae. Sub aceste aspecte, Colegiul penal constată că argumentele invocate de recurent au fost pe deplin abordate la etapa judecării apelurilor, asupra lor fiind expuse concluzii relevante în decizia atacată, enunțate la pct. 4.1. al prezentei decizii, care nu necesită o reiterare din motivul temeiniciei și plenitudinii lor.

În prezența acestor constatări, Colegiul penal conchide că altă eroare de drept invocată în cerere, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la fel nu și-a găsit confirmare în cauză.

Suplimentar, Colegiul penal atestă că nu s-a confirmat prezența nici a altui temei pentru recurs, invocat în cerere – că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel. În susținerea acestei poziții, Colegiul penal constată că recurentul, printr-o formulare cu caracter general, a menționat că *„în apelul declarat în interesele inculpatului, partea apărării a invocat mai mult probleme de drept și factologice, pe care instanța de apel nu le-a abordat, iar neexpunerea asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel... ”*, fără expunerea ulterioară a motivelor concrete invocate în apelurile declarate, asupra

căroră instanța de apel nu s-a expus, situație care în ansamblu denotă netemeinicia argumentelor recurentului invocate în partea dată.

Din motivele enunțate, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că temeiurile pentru recurs invocate în cereri nu și-au găsit confirmare, precum și din considerentul că celelalte argumente, invocate de apărător în numele inculpatului, sunt inadmisibile, iar alte erori care ar impune soluția casării hotărârilor judecătorești nu s-au depistat, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate în cauză, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin și de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului Petrache Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Petrache Sergiu XXXXX*, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș